

Valtakunnallisen lääkityslistan tilanne nyt

Fimean Lääkeinformaatioverkoston yhteistapaaminen

Heikki Virkkunen

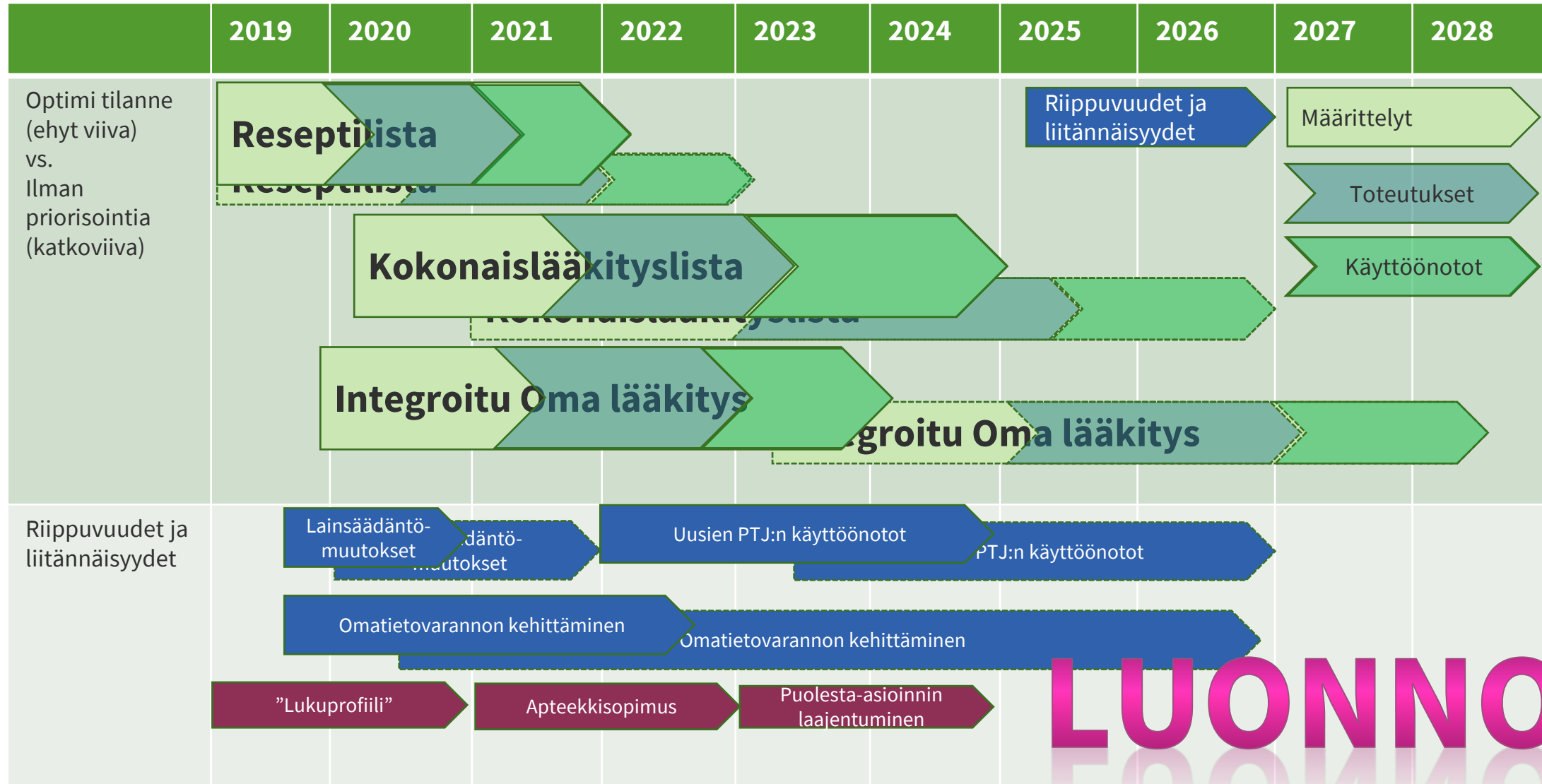
12.2.2020

”

Arvio Lääkityslistan kehityspolusta keväällä 2019

Arvio Lääkityslistan kehityspolusta 5/2019

LUONNOS

Lääkehoidon hallinnan kehittämispolku (arvio 5/2019)

1. Huoltajien asiointi alaikäisen puolesta *
 - Määrittelyt ja kansallinen toteutus käynnissä 2019
 - Käyttöönotto 2020 aikana (?)
2. Reseptilistan kehittäminen (Lääkitys 1-vaihe) *
 - Määrittelyt käynnissä 2019
 - Toteutus- ja käyttöönotto aikataulut tarkentuvat 2019 aikana
3. Kokonaislääkityslista (Lääkitys 2-3 vaihe)
 - Määrittelyt käynnistyvät 2020
 - Toteutus- ja käyttöönotto aikataulut tarkentuvat 2020 aikana

** voidaan toteuttaa ilman lakimuutoksia*

Lääkehoidon hallinnan kehittämispolku 1 (arvio 5/2019)

(ilman lakimuutoksia)

1. Huoltajien asiointi alaikäisen puolesta

- Puolesta-asioinnin laajentaminen 12-17-vuotiaiden lasten huoltajille

2. Reseptilistan kehittäminen (Lääkitys 1-vaihe)

- Lääkkeen annostustietojen rakenteistaminen reseptillä
- Saman lääkkeen reseptien yhdistäminen lääkkeen jatkumoksi
 - ehkäisee päällekkäisten reseptien yhtäaikaista voimassaoloa
- Lääketietokannan tietosisällön laajennuksia
 - esim. Biosimilaarien määräämisen tuki
- Muita yksittäisiä reseptin tietosisällön laajennuksia

Lääkehoidon hallinnan kehittämispolku 2A (arvio 5/2019)

(edellyttää lakimuutoksia)

3. Kokonaislääkityslista (Lääkitys 2-3 vaihe)

- Lääkehoidon tietomallin muutos reseptikeskeisestä lääkekeskeiseksi
 - Lääkkeen jatkumoon perustuva lääkityslista
 - Reseptit erillisiä, kuhunkin lääkkeeseen liittyviä “toimituslupia”
- Reseptikeskuksen lääkitystiedon tietosisällön laajentaminen
 - Itsehoitolääkitystiedot (Integroitu Omalääkitys)
 - Th ammattihenkilöiden potilastietojärjestelmien kautta kirjaamina
 - Potilaan itsensä Omatietovarannon kautta kirjaamana
 - Avohoidon lääkemääräykset ilman reseptiä
 - Sairaala- ja osastohoitolääkitys (lääkemääräykset)

Lääkehoidon hallinnan kehittämisspolku 2b (arvio 5/2019)

(edellyttää lakimuutoksia)

3. Kokonaislääkityslista (Lääkitys 2-3 vaihe) ...

- Lääkityksen toteumatietojen kirjaukset
 - Th ammattihenkilöiden tekemät lääkityksen tarkistusmerkinnät
 - Eri tasoiset tarkistusmerkinnät lääkityslistan ajantasaisuuden tarkistuksesta moniammatilliseen lääkehoidon kokonaisarviointiin
 - Apteekkien käyttöoikeuksien laajennus lääkehoidon kokonaisarviointiin yhtyedessä (potilaan suostumuksella)
 - Potilaan itsensä tekemät merkinnät lääkityksen toteutumisesta
 - Kommentit lääkkeiden (määrätystä poikkeavasta) käytöstä
 - *Lääkkeiden ottomerkinnät*
 - *Lääkkeiden antomerkinnät*
 - *Th ammattihenkilöiden kirjaamat lääkkeiden antomerkinnät*

”

Lääkityslistan tilanne 2/2020

Reseptin kehittämisen nykytila

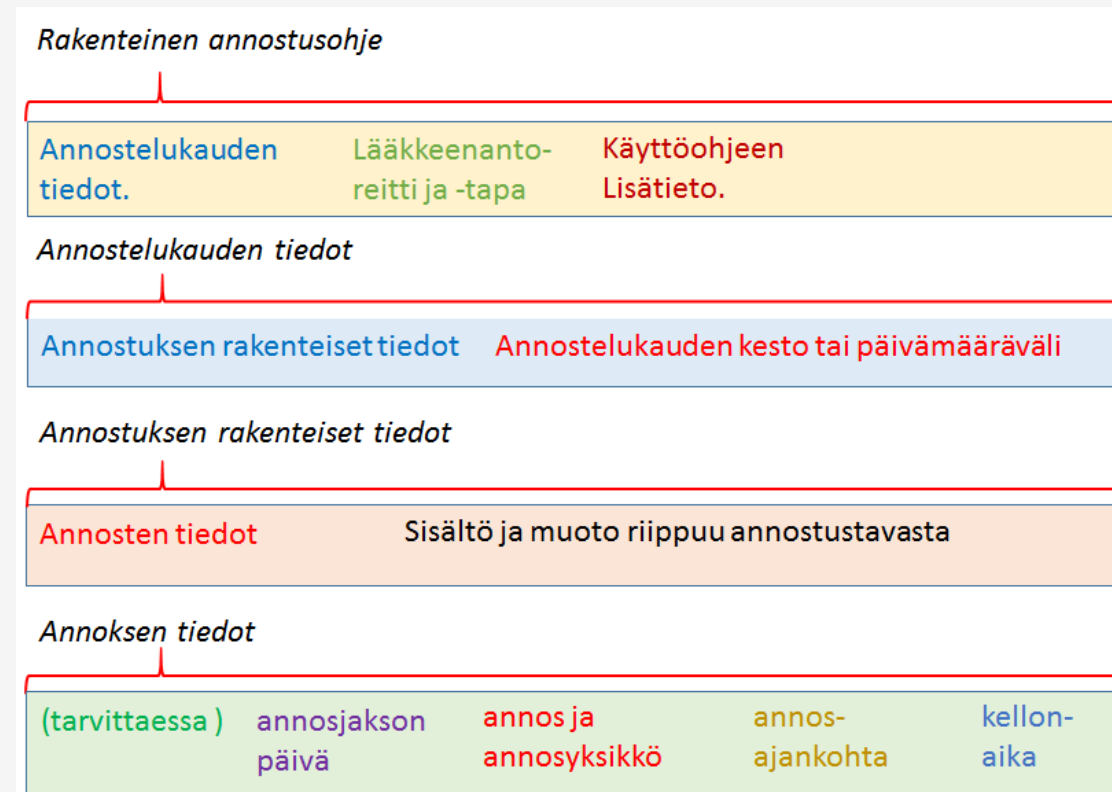
- Syksyllä 2019 päätettiin lopullisesti jakaa 1-vaihe Reseptilistan kehittäminen kahteen osaan:
 - **1a Rakenteisen annostuksen edistäminen**
 - Lääkkeen annostustietojen rakenteistaminen reseptillä
 - Lääketietokannan tietosisällön laajennuksia
 - esim. Biosimilaarien määräämisen tuki
 - Muita yksittäisiä reseptin tietosisällön laajennuksia
 - Määrätyn lääkkeen yksilöivä tunniste teknisenä rakenteena
 - **1b Lääkejatkumon kehitys**
 - Saman lääkkeen reseptien yhdistäminen lääkkeen jatkumoksi
 - ehkäisee päällekkäisten reseptien yhtäaikaista voimassaoloa

Rakenteisen annostuksen edistäminen

- **Rakenteisen annostuksen määrittelyt ovat nyt ”valmiit”**
 - Tietosisältömäärittelyt hyväksyttiin 29.1.2020 Koodistopalvelun Komppa ryhmässä (pienin korjauksin ja CDA-ristiintarkistuksella)
 - CDA-tarkistuksen perusteella tehty joitain tarkennuksia
 - Menossa julkaisuun Koodistopalvelimella
 - CDA-määrittely HL7 Teknisen komitean esittelyssä 11.2.2020
 - Lähtee kommentointikierrokselle (n. 3vk)
 - Rakenteisen annostuksen käyttötapaus ja vaatimusmäärittelyt on lukittu 31.1.2020
 - Julkaistu väliaikaisesti yhteiskannassa Lääkitysmäärittelyiden kommentointitilassa
 - Reseptin muihin määrittelyihin (käyttötapaukset ja vaatimukset tullut vain pieniä täydennyksiä/tarkennuksia ja ne on päivitetty voimassa oleviin dokumentteihin

Rakenteisen annostuksen määrittelyiden julkaisu

- Reseptin tietosisältömäärittelyt julkaistaan Koodistopalvelimella helmi(-maalis)kuun aikana
- CDA-määrittelyt julkaistaan Kanta.fi sivustolla maaliskuussa
- Rakenteisen annostuksen käyttötapaukset ja vaatimukset julkaistaan Kanta.fi sivustolla omana liitteenään helmi-maaliskuun aikana
- Reseptin muut määrittelyt päivitetään Kanta.fi sivustolla helmi-maaliskuun aikana
 - Reseptin toimituksen sekä uudistamispyynnön ja sen vastauksen tietosisällöt tuotetaan Koodistopalvelumuotoon myöhemmin kevään aikana. Toistaiseksi ne ovat vanhoissa määrittelydokumenteissa.

Kuva 1. Rakenteisen annostuksen yleisrakenne

”

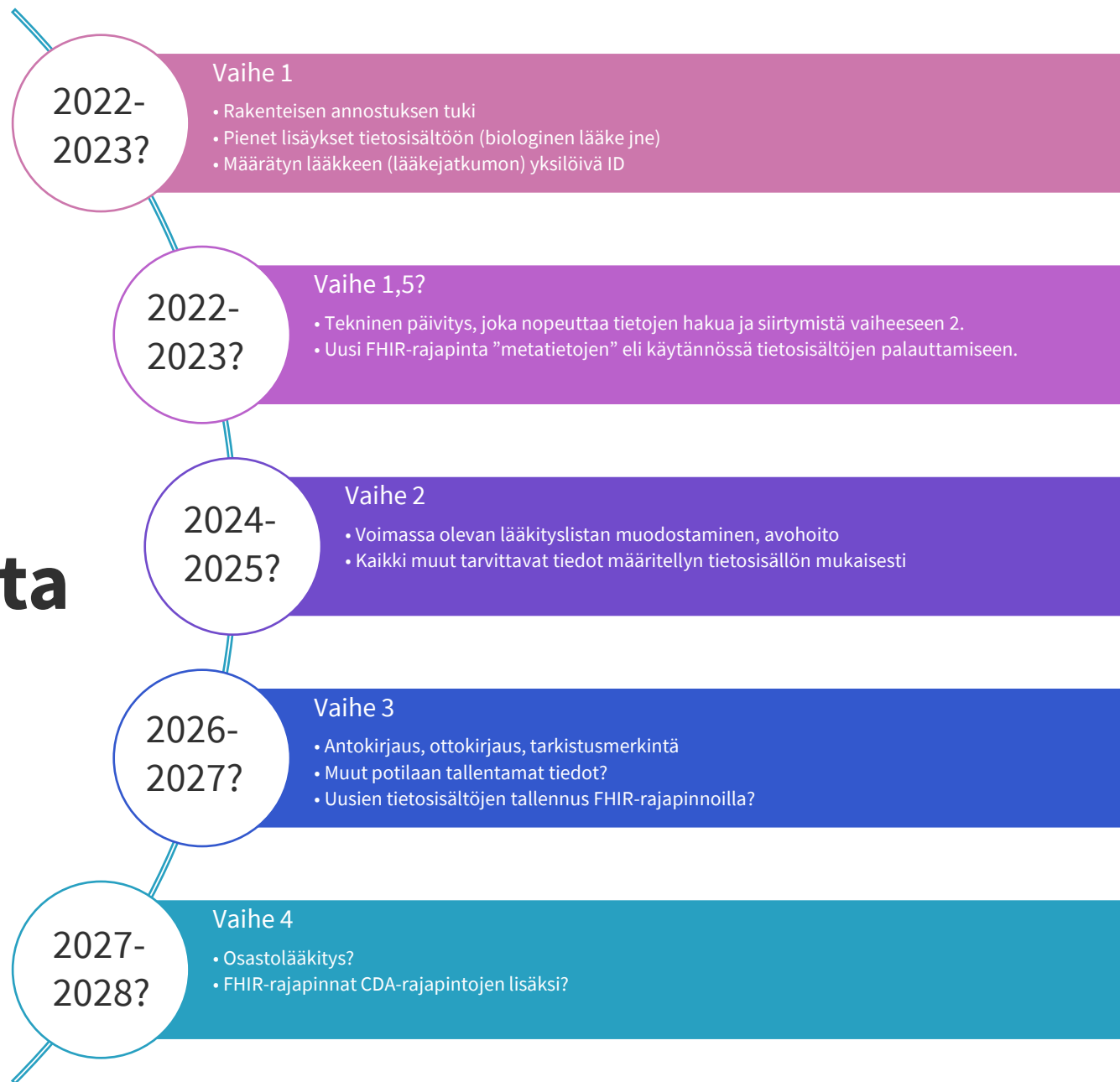
Lääkityslistan jatkokehitys

Lääkitystiedon kehityspolku

- STM on teettänyt selvityksen lääkityslistan kehittämiseen liittyen. Selvitys julkaistaneen helmi-maaliskuun aikana
- STM on myös koonnut lääkitystiedon työryhmän, jonka tarkoitus olisi suunnitella Lääkityslistan kehityspolkua
 - Ryhmän 1. kokous on 26.2.2020
- STM:n linjausta odottaessa THL ja Kela edistää Lääkityslistan kehittämistä 2019 hahmoteltujen suunnitelmien mukaan (joita ei ole vielä hyväksytty millään tasolla)

Lääkityslistan suunnittelu on meneillään. Oheista ehdotusta ei ole vielä hyväksytty missään.

Konstantin Hyppönen, Kela
10.12.2019

Vaihe 1, ”Rakenteisen annostuksen Minimisisältö”

- Toiminnalliset hyödyt:
 - Rakenteisen annostuksen tuki (hyödyt PTJ:lle, joissa se on käytössä jo nyt ja annosjakelu apteekkijärjestelmissä)
 - Pienet lisäykset tietosisältöön (biologinen lääke jne)
- CDA-tasolle lisätään:
 - Rakenteinen annostus
 - Lääkkeen yksilöivä id (suositellaan kytkentää uudistamisprosessiin)
 - Pienet lisäykset tietosisältöön (biologinen lääke jne)
- Tietojen palautus edelleen vanhaan malliin
 - Ei tietojen laajennoksia kuvailutietojen hakuun (onko jotain aivan välttämätöntä?)
 - Varsinaisten tietojen palautus CDA-asiakirjojen muodossa

Konstantin Hyppönen, Kela, 10.12.2019

Määrittelyt valmiit – julkaistaan Q1/2020

Vaihe 1,5?

- Ei toiminnallista hyötyä. Tekninen päivitys, joka nopeuttaa tietojen hakua ja siirtymistä vaiheeseen 2.
- Uusi rajapinta ”metatietojen” eli käytännössä tietosisältöjen palauttamiseen.
 - Tämä rajapinta FHIR-standardin mukaisena?
- Tiedot palautetaan laajemmalla tietosisällöllä, eli haku palauttaa myös vaiheessa 1 lisätyt uudet tiedot.

Konstantin Hyppönen, Kela, 10.12.2019

- Vaiheesta keskusteltu HL7 työpajassa.
- mm. FHIR-standardin käyttöönottoa ei ole vielä linjattu

Vaihe 2, ”Lääkityslistan perustoiminnot”

- Toiminnalliset hyödyt:
 - Voimassa olevan lääkityslistan muodostaminen, avohoito
- CDA-tasolle lisätään
 - Kaikki muut tarvittavat tiedot määritellyn tietosisällön mukaisesti
 - Nämä menevät myös tietokantaan uusiin ja edellisessä vaiheessa perustettuihin tauluihin
- Lääkityslistan palauttaminen vaiheessa 1,5 perustetulla ja laajennetulla interaktiolla
 - FHIR?
- Teknisellä tasolla siirrytään tietojen palautukseen on demand -periaatteella muodostettavilla ”asiakirjoilla”
 - Alkuperäiset asiakirjat edelleen haettavissa tarvittaessa
- Siirrytään PDF-muotoisten yhteenvedojen ja potilasohjeiden palautukseen (tämä voi mennä myös vaiheeseen 3)

Konstantin Hyppönen, Kela, 10.12.2019

- Lääkkeen jatkumo käyttöön vaiheessa 1 lisätyn Määrätyn lääkkeen yksilöivän tunnisteiden avulla
- Saataisiin ajan tasalla oleva Reseptilääkkeiden lääkityslista (mahdollisesti myös itsehoitolääkkeet?)
- Edellyttää muutoksia myös lainsäädäntöön

Vaihe 3, ”Lääkityslistan lisätoiminnot”

- Toiminnalliset hyödyt
 - Antokirjaus
 - Ottokirjaus
 - Tarkistusmerkintä
 - Muut potilaan itse kirjaamat tiedot?
- Uudet taulut tietokantaan
 - Antokirjaus
 - Ottokirjaus
 - Tarkistusmerkintä (ellei mene ”tilanmuutoksena”)
- Näille uusille tiedoille uudet FHIR-rajapinnat?
 - Linjattava millä rajapinnalla ottokirjaukset vastaanotetaan (mahdollisesti Omatietovarannon kautta) ja mihin tallennetaan (RK vai OTV)

Konstantin Hyppönen, Kela, 10.12.2019

- Kokonaislääkityslista käyttöön

Vaihe 4, ”Lääkityslistan jatkokehitys”

- Toiminnalliset hyödyt
 - Osastolääkitys
- FHIR-rajapintojen tarjoaminen CDA-rajapintojen rinnalle?

Konstantin Hyppönen, Kela, 10.12.2019

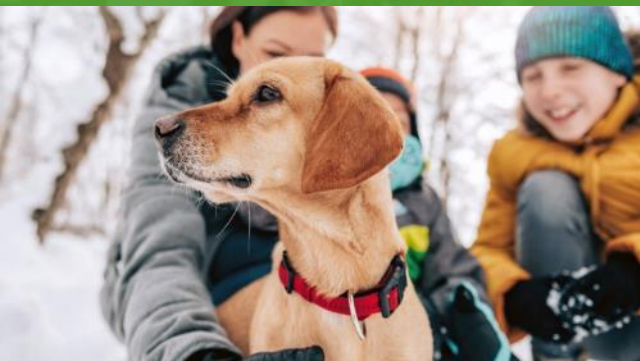
- Osastolääkityksen tiedot mukaan Reseptikeskukseen
- Jatkokehityksen muut tarpeet ?

Kehitystyö jatkuu – nyt korkealla prioriteetilla

- Tällä hetkellä näyttää, että Lääkityslista on nostettu kansallisesti 1. prioriteetin työksi, mutta...
 - STM linjaukset kehityspolusta vielä puuttuu
 - STM ohjaus vielä konkretisoitumatta
 - Resursseja työhön ei ole vielä kiinnitetty
 - Kanta-kehityksen organisaatiomuutokset ”sekoittaneet pakkaa”
 - Edellyttää lainsäädännön muutoksia
 - Riittääkö tähän resursseja?
 - Lainsäädännöstä tulossa muutoksia Reseptikeskukseen
 - ”Kiilaako väliin” omina kiireellisinä julkaisuina
- Käytännön työn tasolla prioriteetti ei vielä näy kunnolla

”

Heikki Virkkunen
Ylilääkäri
Terveystieteiden ja
hyvinvoinnin laitos
(THL)
Operatiivisen toiminnan
ohjaus -yksikkö (OPER)

Kiitos!